

Stáž v komunitní výživě
Seminární práce

Univerzita Karlova v Praze
1. lékařská fakulta
Specializace ve zdravotnictví

Mgr. Martina Kollerová
ročník: 1. BNT
2012/2013

1. Popis zařízení ZŠ Táborská

Příspěvková organizace je zřízena Městskou částí Praha 4 a vykonává činnost základní školy, školní družiny a **školní jídelny**. Vzdělávání zde probíhá již od roku 1906. Od roku 1998 je Fakultní školou Univerzity Karlovy. K termínu stáže se v 17 třídách vzdělávalo 450 žáků ve věku 7-16 let a pedagogický sbor tvořilo 46 pedagogů. Od roku 2001 je zařazena do sítě **Škol podporujících zdraví**.

Kuchyň školské jídelny a celé zázemí bylo nedávno kompletně rekonstruované. Prostory jsou vybavené moderním zařízením plně odpovídajícím hygienickým požadavkům. Vybavení připraven a varny je kompletně v nerezovém materiálu a velká část pokrmů se připravuje v konvektomatech. Celý provoz plně odpovídá standardům HACCP.

2. Rozsah nutriční péče

Školní jídelna nabízí žákům i cizím strávníkům **pouze obědy**. K termínu stáže připravovala školní jídelna **350 obědů denně**. Z tohoto celkového množství bylo 25 obědů denně vyhrazeno cizím strávníkům, z nich 5 obědů pro žáky nedaleké soukromé MŠ. **Zhruba 2/3 žáků a zaměstnanců ZŠ využívá možnosti stravování ve školní jídelně.**

Obědy jsou vydávány v době od 11.00-11.30 pro MŠ, od 11.30-12.00 pro cizí strávníky a od 12.10 do 14.00 pro žáky a zaměstnance školy, pokud není výjimečně stanoveno jinak.

3. Spotřební koš potravin

Z prováděcí vyhlášky o školním stravování platí **povinnost pro školní jídelny dodržovat obsah spotřebního koše**. Spotřební koš je odvozen z denních doporučených dávek živin. Spotřební koš odpovídá průměrné spotřebě potravin a je vypočten ze základního sortimentu potravin tak, aby bylo zajištěno **dosažení příslušných výživových norem**. Tento spotřební koš uvádí závazně kolik potravin z jednotlivých skupin musí dítě za den prostřednictvím školního stravování dostat. Průměrná spotřeba potravin je uvedena v hodnotách „jak nakoupeno“ a je do ní proto zahrnut i přirozený odpad čištěním a dalším zpracováním. Z celkové denní výživové dávky se počítá v průměru 18 % na snídani, 15 % na přesnídávku, **35 % na oběd**, 10 % na odpolední svačinu a 22 % na večeři.

Plnění spotřebního koše se **hodnotí v měsíčním průměru s tolerancí + - 25 %** s výjimkou tuků a cukrů, kde množství volných tuků a cukrů představuje horní hranici, kterou lze snížit. Neplatí, že všechny ukazatele musí být plněny na 100 %. Vzhledem k současnému nastavení spotřebního koše je vhodné plnit ukazatel maso blíže k nižší hranici tedy 75 % a ukazatele zelenina, luštěniny plnit výše.

Mezi hlídané komodity v školní jídelně ZŠ Táborská patří:

- maso
- ryby
- mléko
- mléčné výrobky
- tuky
- cukry
- zelenina
- ovoce
- brambory
- luštěniny

Plnění výživových norem v školské jídelně ZŠ Táborská je na **výborné úrovni**. Dokládá to jak výstup interního systému o **plnění spotřebního koše za měsíc duben 2013** tak i **Stanovisko k plnění spotřebního koše** ve školní jídelně ZŠ Táborská za 1. čtvrtletí 2013 z Úřadu městské části Praha 4, odboru školství a kultury.

Spotřební koš		Období: 01/04/2013 - 30/04/2013 Subjekt: 0			
		NORMA	SKUTEČNOST	ROZDÍL	SKUT. V %
MA maso	g	389109	463790	74681	119.19
RÝ ryby	g	57799	67650	9851	117.04
ML mléko	g	388110	425329	37219	109.59
MV mléčné výrobky	g	99941	114650	14709	114.72
TU tuky	g	79065	78215	-850	98.92
CU cukry	g	83698	47880	-35818	57.21
ZE zelenina	g	512256	806114	293858	157.37
OV ovoce	g	425046	604640	179594	142.25
BR brambory	g	868235	976258	108023	112.44
LU luštěniny	g	57799	75650	17851	130.88
MR rostlinné maso	g	0	0	0	-----
VE vejce	g	0	21756	21756	-----
XX ostatní	g	0	347739	347739	-----
SKUPINY A POČET PORCÍ:					
3 3 - 6 let, oběd					76
10 7 - 10 let, oběd					3132
16 11 - 14 let, oběd					2231
22 15 - 18 let+dospělí, oběd					633
0 Dospělí, nezařazení do SK					1149

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 4
ÚŘAD MĚSTSKÉ ČÁSTI
ODBOR ŠKOLSTVÍ A
KULTURY

č.j.: 1296
ZŠ TÁBORSKÁ

18-04-2013

Ř ZŘ E Jin

Vážený pan
PhDr. Bc. František Prokop
ředitel ZŠ
Táborská 45
140 00 Praha 4

Váš dopis zn.

Naše značka
P4/032012/13/OŠK/HOLL

Vyřizuje/linka
Hollerová
26 11 92 486

Praha
11.4.2013

Věc: Plnění spotřebního koše ve školní jídelně ZŠ.

Vážený pane řediteli,

školní stravování se řídí výživovými normami dle přílohy č. 1 vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování (spotřební koš potravin), ve znění pozdějších předpisů. Průměrná spotřeba potravin je vypočtena ze základního sortimentu tak, aby bylo zajištěno dosažení příslušných výživových norem s přípustnou tolerancí +/- 25% mimo tuků a cukrů, kde je stanovena hranice 100% jako maximum. U kategorie ovoce, zelenina a luštěniny lze zvýšit spotřebu nad horní hranici tolerance, vše s platností od 1.1.2012.

Na základě plnění výživových norem za období 1. čtvrtletí 2013 za Vaší organizaci byly zjištěny tyto výsledky plnění.

maso	ryby	mléko	mléčné výrobky	tuky	cukr	zelenina	ovoce	brambory	luštěniny
90,1	125,9	106,5	99,1	62,1	54,2	135,4	126,3	93,8	112,4

Lze konstatovat, že plnění výživových norem je na výborné úrovni.

Věříme, že i nadále bude školní jídelna poskytovat žákům kvalitní stravovací služby a dbát na dodržování zásad zdravé výživy.

S pozdravem

Mgr. Bc. Jana Ságlová
vedoucí odboru školství a kultury

Sídlo: Antala Staška 2059/80b 140 46, Praha 4
Pracoviště: Antala Staška 2059/80b K 614
E-mail: michaela.hollerova@praha4.cz

IČO: 0006 3584
Bankovní spojení: 19-2000832359/0800
E-podatelna: posta@praha4.cz

Tel: + 420 26 11 92 486
Fax: + 420 24 17 41 743
Internet: www.praha4.cz

4. Dotazník

Vzhledem k vynikajícím výsledkům plnění výživových norem ve školní jídelně ZŠ Táborská již v rámci dotazníkového šetření mezi strávníky školské jídelny nebylo nutné zabývat se hledáním příčin a návrhů pro zajištění lepšího plnění spotřebního koše.

Cílem bylo **získat hodnocení jednotlivých typů jídel nabízených školní jídelnou** od žáků ZŠ a zároveň získat základní **přehled o stravování dětí školního věku i mimo školní jídelnu**. Stručný dotazník adresovaný žákům školy ve věku 7-10 let byl v tištěné podobě distribuován přímo v školní jídelně. Vyplňovali ho žáci, kteří oběd dojedli. Respondenti, kteří odevzdali řádně vyplněný dotazník, byli odměněni malým dárkem v podobě tužky s pohádkovým motivem.

Do zpracování dotazníkového šetření bylo zahrnuto **40 validních dotazníků**. 19 vyplněných dotazníků odevzdali kluci a 21 dívky. Nejpočetněji byla zastoupena věková skupina osmiletých žáků. 82,5 % dotazovaných konzumovala z nabídky dvou jídel oběd č. 1, který v den sběru dat pozůstával z polévky Zeleninové bílé a hlavního jídla Pečené vepřové krkovičky, bramborového knedlíku a dušeného zelí. V rámci obědu č. 2 si strávníci v den dotazování mohli dát Palačinky se špenátem a vařený brambor.

V rámci hodnocení jednotlivých typů jídel byla **nejlépe hodnocena sladká jídla** a jídla těstovinová. **Jídla z luštěnin získala nejhorší hodnocení**. Je nutné podotknout, že do značné míry je hodnocení ovlivněno předsudky a nízkou konzumací luštěnin v domácím prostředí. Ze zkušeností personálu jídelny je zpětná vazba na luštěninová jídla mnohem lepší. **Luštěninová jídla vůbec nejí téměř desetina dotázaných žáků**. Luštěninová jídla jsou nabízena žákům vícekrát týdně v tradiční i méně tradiční formě. Kreativní přístup je vidět i při volbě druhého jídla k luštěninovým jídlům. Jednou z úspěšných cest plnění výživových norem je např. nabídka jídla z ryb jako druhé volby k luštěninovým jídlům. Pokud se zeptáme dětí napřímo, čemu dávají přednost, když je v jídelně na výběr ryba nebo luštěniny, **2/3 volí jídla z ryb**.

S úmyslem získat přehled o stravování dětí mimo školní jídelnu byly děti dotazovány na „včerejší večeři“, „dnešní snídani“ a na „obvyklou svačinu“, kterou nosí do školy. Přibližně **polovina dětí uvedla, že měla k večeři teplé jídlo**, jedna čtvrtina uvedla teplé jídlo z kategorie rychlého občerstvení (pizza, hamburger) a jedna čtvrtina uváděla studenou večeři. **Polovina dětí snídá pečivo**, přičemž pouze ¼ z nich uvedla, že pečivo měly v nesladké úpravě. 30 % dotázaných snídá cereálie s mlékem. **Co se svačin týče, respondenti nejpočetněji uvedli pečivo s máslem a uzeninou a ovoce**.

VZOR DOTAZNÍKU:

Pokyny k vyplnění dotazníku

Svou odpověď napiš na označené místo _____ nebo označ křížkem: ☒

Identifikační údaje

holka kluk věk: _____

Dnešní oběd: 1. Pečená vepřová krkovice, chlupatý knedlík, dušené zelí

2. Vaječná amoleta se špenátem, bylinkové brambory

1. Jak Ti chutnají jednotlivé druhy jídel ze školní jídelny

Oznámkuj jako ve škole. Použij známky 1-5. Pokud jídlo nejíš, označ 6.

Polévky	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Masitá jídla	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Sladká jídla	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Zeleninová jídla	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Jídla z luštěnin	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Těstovinová jídla	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6

2. Když je v jídelně na výběr ryba nebo luštěniny, čemu dáváš přednost?

Označ jednu ze dvou možností

ryba

luštěniny

3. Co si měl/a včera k večeři

Napiš

4. Co si dnes ráno snídal/a

Napiš

5. Jakou svačinu nosíš do školy?

Označ možnost, která je nejbližší k tvé obvyklé svačině

- a) b) c) d) e)
- UKÁZKY VYPLNĚNÉHO DOTAZNÍKU:

Pokyny k vyplnění dotazníku

Svou odpověď napiš na označené místo _____ nebo označ křížkem:

Identifikační údaje

holka

kluk

věk: 9

Dnešní oběd: 1. Pečená vepřová krkovička, chlupatý knedlík, dušené zelí
 2. Vaječná amoleta se špenátem, bylinkové brambory

1. Jak Ti chutnají jednotlivé druhy jídel ze školní jídelny

Oznámkuj jako ve škole. Použij známky 1-5. Pokud jídlo nejíš, označ 6.

Polévky	☐ 1	☐ 2	☒ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Masitá jídla	☒ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Sladká jídla	☒ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Zeleninová jídla	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☒ 6
Jídla z luštěnin	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☒ 4	☐ 5	☐ 6
Těstovinová jídla	☒ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6

2. Když je v jídelně na výběr ryba nebo luštěniny, čemu dáváš přednost?

Označ jednu ze dvou možností

ryba

luštěniny

3. Co si měl/a včera k večeři

Napiš

spaghetti

4. Co si dnes ráno snídal/a

Napiš

chléb s marmeládou

5. Jakou svačinu nosíš do školy?

Označ možnost, která je nejbližší k tvé obvyklé svačině

a)

b)

c)

d)

e)

TOM

Pokyny k vyplnění dotazníku

Svou odpověď napiš na označené místo _____ nebo označ křížkem:

Identifikační údaje

 holka

 kluk

 věk: 8

Dnešní oběd: 1. Pečená vepřová krkovička, chlupatý knedlík, dušené zelí
 2. Vaječná amoleta se špenátem, bylinkové brambory

1. Jak Ti chutnají jednotlivé druhy jídel ze školní jídelny

Oznámkuj jako ve škole. Použij známky 1-5. Pokud jídlo nejíš, označ 6.

Polévky	☐ 1	☒ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Masitá jídla	☒ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Sladká jídla	☒ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Zeleninová jídla	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☒ 6
Jídla z luštěnin	☒ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Těstovinová jídla	☒ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6

2. Když je v jídelně na výběr ryba nebo luštěniny, čemu dáváš přednost?

Označ jednu ze dvou možností

3. Co si měl/a včera k večeři

Napiš

ROHLÍK SE SÝREM

4. Co si dnes ráno snídal/a

Napiš

ROHLÍK SE SÝREM

5. Jakou svačinu nosíš do školy?

Označ možnost, která je nejbližší k tvé obvyklé svačině

Pokyny k vyplnění dotazníku

Svou odpověď napiš na označené místo _____ nebo označ křížkem: ☒

Identifikační údaje

holka

kluk

věk: 08UM

Dnešní oběd: 1. Pečená vepřová krkovice, chlupatý knedlík, dušené zeli
 2. Vaječná amoleta se špenátem, bylinkové brambory

1. Jak Ti chutnají jednotlivé druhy jídel ze školní jídelny

Oznámkuj jako ve škole. Použij známky 1-5. Pokud jídlo nejíš, označ 6.

Polévky	☐ 1	☐ 2	☒ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Masitá jídla	☒ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Sladká jídla	☐ 1	☒ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Zeleninová jídla	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☒ 4	☐ 5	☐ 6
Jídla z luštěnin	☒ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Těstovinová jídla	☒ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6

2. Když je v jídelně na výběr ryba nebo luštěniny, čemu dáváš přednost?

Označ jednu ze dvou možností

ryba

luštěniny

3. Co si měl/a včera k večeři

Napiš

NIC

4. Co si dnes ráno snídal/a

Napiš

JAHODI

5. Jakou svačinu nosíš do školy?

Označ možnost, která je nejbližší k tvé obvyklé svačině

a)

b)

c)

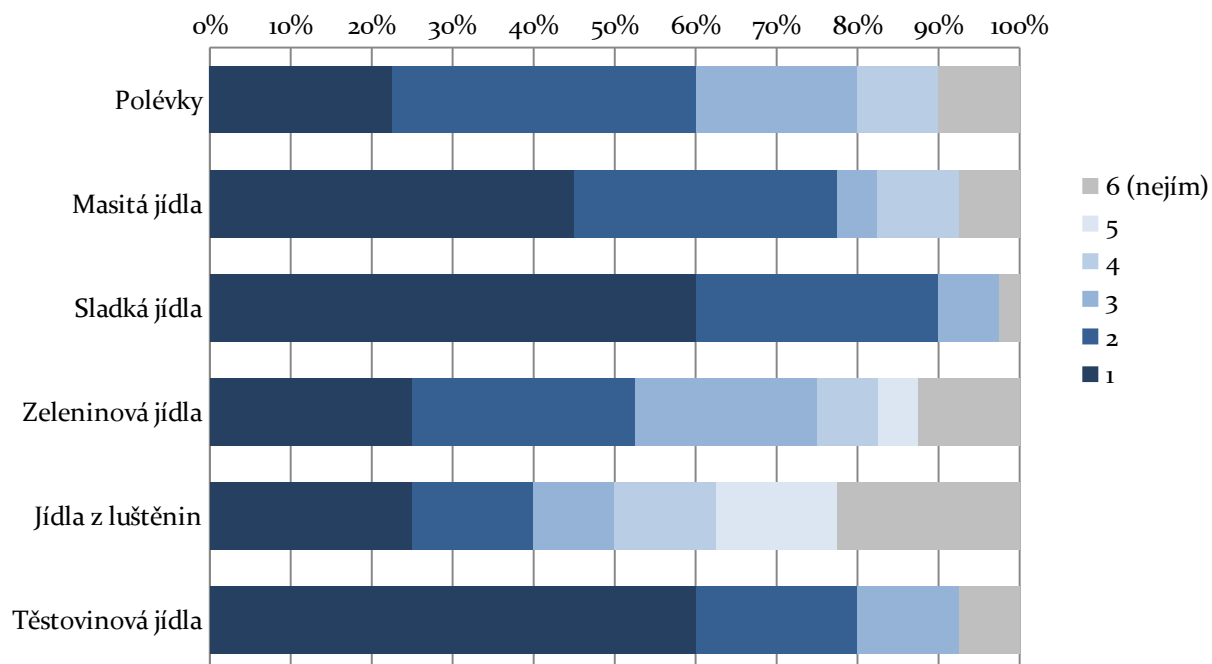
d)

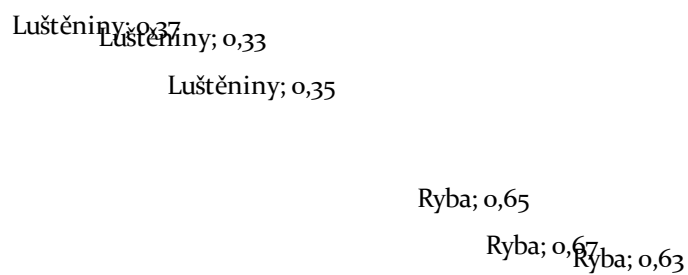
e)

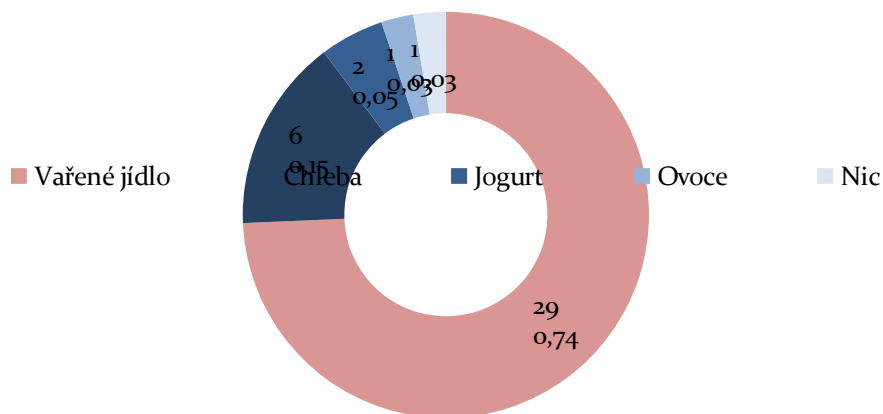
Hodnocení jídel - školní známkování 1-5 (podíl udělených známek)

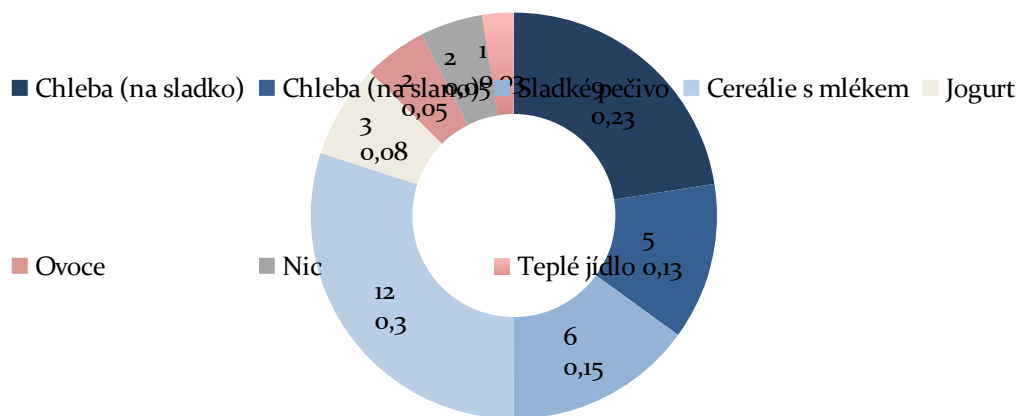
Preference: ryba vs. luštěniny

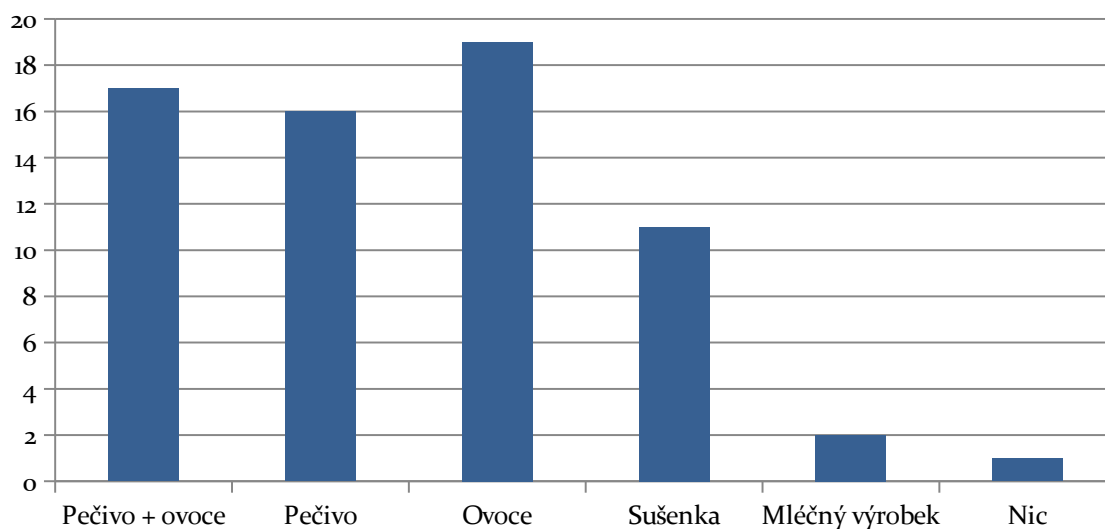
Co si měl/a včera k večeři?

Co si dnes ráno snídal/a?

Jakou svačinu obvykle nosíš do školy? (Možnost více odpovědí)

5. Vzorový jídelní lístek - hodnocení

Vzorový jídelní lístek ze školní jídelny ZŠ Táborská:

Školní jídelna ZŠ Táborská 45/421, Praha 4 - Nusle, 140 00, tel. 241 029 325

Jídelní lístek

platný od 10.6. 2013 do 14.6.2013

**V nabídce každý den ovocný, zeleninový nebo mléčný produkt
a ovoce dle sezónní nabídky**

PONDĚLÍ

10.6.	polévka	Květáková
	1.	Domažlické vepřové ragů, těstoviny
	2.	Gratinované brambory s kuřecím masem, zeleninou a cizrnou
	nápoje	Ovocný nápoj džus, ochucené mléko, čaj

ÚTERÝ

11.6.	polévka	Drůbeží vývar s játrovou rýží
	1.	Masová směs se zeleninou, bylinkové brambory, tat. omáčka
	2.	Těstovinový salát s řeckým jogurtem, tuňákem a zeleninou
	nápoje	Ovocný nápoj džus, ochucené mléko, čaj

STŘEDA

12.6.	polévka	Kulajda s vejci
	1.	Uzená kýta , čočka orient, křupavá zelenina
	2.	Moravská drůbeží játra, vařený brambor
	nápoje	Ovocný nápoj džus, ochucené mléko, čaj obložených chlebíčků s pažitkovou pomazánkou

ČTVRTEK

13.6.	polévka	Zeleninová bílá
	1.	Pečená vepřová krkovice, bramborový knedlík, dušené zelí
	2.	Palačinka se špenátem, bylinkové brambory
	nápoje	Ovocný nápoj džus, ochucené mléko, čaj

PÁTEK

14.6.	polévka	Frankfurtská
	1.	Zapečený pangasius s modrým sýrem a rajčaty, bramborová kaše
	2.	Luštěninový guláš s kuřecím masem, dušená rýže
	nápoje	Ovocný nápoj džus, ochucené mléko, čaj

Kolektiv kuchyně přeje strávnickům dobrou chuť!

Jídla pro Vás připravuje vedoucí kuchařka Eva Staňková s kolektivem ŠJ.

Sestavila: vedoucí ŠJ Jitka Uhlíková

Změna jídelního lístku vyhrazena.

Vzorový jídelníček je velmi **dobrým příkladem kreativního přístupu** při plnění spotřebního koše. Ukazuje různé způsoby jak nabízet dětem čerstvou a tepelně upravenou zeleninu na denní bázi v různých podobách. Uvádí příklady luštěninových jídel až 3 krát za týden a využití rybího masa 2 krát týdně. Zároveň naznačuje, že nejlepší hodnocení sladkých jídel mimo jiné může pramenit v jejich vzácnosti pro děti, jelikož jim jídelna sladké jídlo nenabízí každý týden.

Hodnocení vybraného dne z jídelníčku:

Celkový denní energetický příjem by měl být u dětí ve věkové kategorii:

- 7 až 10 let: 7 500 kJ
- 10 až 13 let: 8 500 kJ
- 13 až 15 let: 9 500 kJ

Skladba živin by měla odpovídat poměru:

- bílkoviny: 15 %
- tuky: 30 %
- sacharidy: 55 %

Z celkové výživové dávky se na oběd počítá: 35 %

Vzorový jídelní lístek na 1 den je propočítán na věkovou kategorii 10 – 13 let. Energetický příjem je stanoven na **8 500 kJ na den**, na oběd z toho připadá **2 975 kJ**. Poměr živin z celkového příjmu by měl být následující:

- bílkoviny: 1 275 kJ => **75 g**
- tuky: 2 550 kJ => **67 g**
- sacharidy: 4 675 kJ => **275 g**

Na **oběd** z toho připadá:

- bílkoviny: 446 kJ => **26 g**
- tuky: 893 kJ => **23 g**
- sacharidy: 1 636 kJ => **96 g**

V den dotazování byly na výběr tato jídla:

1. Polévka zeleninová bílá, Pečená vepřová krkovice, bramborový knedlík, dušené zelí
2. Polévka zeleninová bílá, Palačinka se špenátem, vařený brambor

Propoččet energetické a biologické hodnoty těchto dvou jídel:

	Jídlo	Množství (g)	Výživové hodnoty nauvedenou dávkou				
			E (kJ)	Bílkoviny (g)	Tuky (g)	Sacharidy (g)	
Snídaně		0	0	0	0	0	
Přesnídávka		0	0	0	0	0	
Oběd							
Zeleninová bílá	Mražená císařská zelenina	12,5	10,8	0,2	0,1	0,3	
	Mražená francouzská zelenina	25	24,8	0,4	0,1	0,9	
	Mražená polévková zelenina	12,5	14,3	0,2	0,0	0,5	
	Mléko	60	114,0	1,9	0,9	2,8	
	Olej	5	182,5	0,0	4,9	0,0	
	Hladká mouka	10	148,7	1,0	0,1	7,4	
	Pečená krkovice, bramborový knedlík, dušené zelí	Vepřová krkovice	80	652,8	15,4	10,6	0,0
		Uzená krkovice	3	20,2	0,3	0,4	0,0
		Bramborové těsto	150	990,0	7,2	1,2	47,0
		Zelí sterilované	18	16,3	0,2	0,0	1,1
		Zelí kysané	92	81,2	1,4	0,3	0,7
		Cukr krupice do zelí	5	82,5	0,0	0,0	5,1
		Olej stolní	5	182,5	0,0	4,9	0,0
Ovocný čaj s cukrem	Česneková pasta	5	16,1	0,2	0,0	2,4	
	Cibule	15	21,2	0,2	0,0	0,8	
	Mouka hladká	5	76,3	0,5	0,1	3,8	
	Čaj	250	42,5	1,3	0,0	1,3	
	Cukr	20	321,8	0,0	0,0	19,9	
Svačina		0	0	0	0	0	
Večeře		0	0	0	0	0	
		773,5	2998,4	30,6	23,6	93,9	
				17,3%	29,9%	53,2%	

	Jídlo	Množství (g)	Výživové hodnoty nauvedenou dávkou			
			E (kJ)	Bílkoviny (g)	Tuky (g)	Sacharidy (g)
Snídaně		0	0	0	0	0
Přesnídávka		0	0	0	0	0
Oběd						
Zeleninová bílá	Mražená císařská zelenina	12,5	10,8	0,2	0,1	0,3
	Mražená francouzská zelenina	25	24,8	0,4	0,1	0,9
	Mražená polévková zelenina	12,5	14,3	0,2	0,0	0,5
	Mléko	60	114,0	1,9	0,9	2,8
	Olej	5	182,5	0,0	4,9	0,0
Palačinky se špenátem, vařený brambor	Hladká mouka	10	148,7	1,0	0,1	7,4
	Mražený špenát	102,0	119,4	2,9	0,7	2,6
	Brambory	250,0	742,5	5,0	0,3	37,0
	Olej stolní	10,0	365,0	0,0	9,8	0,0
	Cibule	10,0	13,8	0,1	0,0	0,5
	Mouka hladká	50,0	743,5	5,2	0,7	37,2
	Mléko	125,0	237,5	4,0	1,9	5,8
	Vejce	0,5	3,3	0,1	0,1	0,0
Ovocný čaj s cukrem	Čaj	250	42,5	1,3	0,0	1,3
	Cukr	20	321,8	0	0	19,9
Svačina		0	0	0	0	0
Večeře		0	0	0	0	0
		942,5	3084,2	22,3	19,5	116,0
				12,3%	24,0%	63,9%

Tabulka níže ukazuje, že varianta č. 1 lépe odpovídá požadovaným nutričním hodnotám:

Oběd	E (kJ)	B (g)	T (g)	S (g)
Požadované hodnoty	2975 kJ	26 g	23 g	96 g
Varianta 1	2998 kJ	31 g	24 g	94 g
Varianta 2	3084 kJ	22 g	20 g	116 g

Oběd č. 2 je energeticky vydatnější, má však méně vhodné složení živin. Obsahuje vysoký podíl sacharidů a naopak nižší podíl bílkovin.

Pokud doplníme jídelníček o další 4 jídla s přihlédnutím na zjištění dotazníku, získáme následující hodnoty:

Strava na 1 den	E (kJ)	B (g)	T (g)	S (g)
Požadované hodnoty	8500kJ	75 g	67 g	275 g
Varianta 1	8344 kJ	91 g	67 g	254 g
Varianta 2	8367 kJ	82 g	65 g	268 g

Tyto hodnoty vzešli z následujících propočtů:

	Jídlo	Množství (g)	Výživové hodnoty na uvedenou dávku				% z celk. E
			E (kJ)	Bílkoviny (g)	Tuky (g)	Sacharidy (g)	
Snídaně	Rohlík	80	840	6,24	1,12	40,96	
Rohlík se sýrem	Sýr tavený	50	392,5	9,8	5,7	0,4	
Čaj	Čaj	250	42,5	1,25	0	1,25	
	Cukr	10	160,9	0	0	9,95	17,21%
Přesnídávka	Chléb pšenično-žitný	80	803,2	4,48	0,72	41,12	
Chléb s máslem a šunkou	Máslo	10	301,1	0,05	8,11	0,03	
	Šunka	50	756	13,3	13,95	0	22,30%
Oběd	Mražená císařská zelenina	12,5	10,8	0,2	0,1	0,3	
Zeleninová bílá	Mražená francouzská zelenina	25	24,8	0,4	0,1	0,9	
	Mražená polévková zelenina	12,5	14,3	0,2	0,0	0,5	
	Mléko	60	114,0	1,9	0,9	2,8	
	Olej	5	182,5	0,0	4,9	0,0	
	Hladká mouka	10	148,7	1,0	0,1	7,4	
Pečená krkovice, bramborový knedlík, dušené zelí	Vepřová krkovice	80	652,8	15,4	10,6	0,0	
	Uzená krkovice	3	20,2	0,3	0,4	0,0	
	Bramborové těsto	150	990,0	7,2	1,2	47,0	
	Zelí sterilované	18	16,3	0,2	0,0	1,1	
	Zelí kysané	92	81,2	1,4	0,3	0,7	
	Cukr krupice do zelí	5	82,5	0,0	0,0	5,1	
	Olej stolní	5	182,5	0,0	4,9	0,0	
	Česneková pasta	5	16,1	0,2	0,0	2,4	
	Cibule	15	21,2	0,2	0,0	0,8	
	Mouka hladká	5	76,3	0,5	0,1	3,8	
Ovocný čaj s cukrem	Čaj	250	42,5	1,3	0,0	1,3	
	Cukr	20	321,8	0,0	0,0	19,9	35,94%
Svačina	Jablko	100	218	0	0	14	2,61%
Večeře	Kuřecí maso	80	416,8	18	2,64	0	
Kuřecí steak s bylinkami	Olej, toskánské bylinky	10	365	0	9,82	0	
Vařený brambor	Brabory, voda, sůl, kmín	250	805	5	0	45	
Zeleninový salát	Hlávkový salát	100	62,8	1	0	3	
	Rajče	30	22,62	0,3	0	1,2	
	Okurka	30	18,84	0,3	0	1,2	
	Paprika	30	25,11	0,3	0	1,5	
	Olej	3	109,5	0	2,946	0	
	Citron. šťáva	5	5,25	0	0	0,45	21,94%
		1941,5	8343,5	90,6	68,6	253,9	100,00%
				18,5%	31,2%	51,7%	

	Jídlo	Množství (g)	Výživové hodnoty na uvedenou dávku				% z celk. E
			E (kJ)	Bílkoviny (g)	Tuky (g)	Sacharidy (g)	
Snídaně	Rohlík	80	840	6,24	1,12	40,96	
Rohlík se sýrem	Sýr tavený	50	392,5	9,8	5,7	0,4	
Čaj	Čaj	250	42,5	1,25	0	1,25	
	Cukr	10	160,9	0	0	9,95	17,16%
Přesnídávka	Chléb pšenično-žitný	80	803,2	4,48	0,72	41,12	
Chléb s máslem a šunkou	Máslo	10	301,1	0,05	8,11	0,03	
	Šunka	50	756	13,3	13,95	0	22,23%
Oběd	Mražená císařská zelenina	12,5	10,8	0,2	0,1	0,3	
Zeleninová bílá	Mražená francouzská zelenina	25	24,8	0,4	0,1	0,9	
	Mražená polévková zelenina	12,5	14,3	0,2	0,0	0,5	
	Mléko	60	114,0	1,9	0,9	2,8	
	Olej	5	182,5	0,0	4,9	0,0	
	Hladká mouka	10	148,7	1,0	0,1	7,4	
Palačinky se špenátem, vařený brambor	Mražený špenát	102,0	119,4	2,9	0,7	2,6	
	Brambory	250,0	742,5	5,0	0,3	37,0	
	Olej stolní	10,0	365,0	0,0	9,8	0,0	
	Cibule	10,0	13,8	0,1	0,0	0,5	
	Mouka hladká	50,0	743,5	5,2	0,7	37,2	
	Mléko	125,0	237,5	4,0	1,9	5,8	
	Vejce	0,5	3,3	0,1	0,1	0,0	
Ovocný čaj s cukrem	Čaj	250	42,5	1,3	0,0	1,3	
	Cukr	20	321,8	0	0	19,9	36,86%
Svačina	Jablko	100	218	0	0	14	2,61%
Večeře	Kuřecí maso	80	416,8	18	2,64	0	
Kuřecí steak s bylinkami	Olej, toskánské bylinky	10	365	0	9,82	0	
Vařený brambor	Brabory, voda, sůl, kmín	250	742,5	5	0,25	37	
Zeleninový salát	Hlávkový salát	100	62,8	1	0	3	
	Rajče	30	22,62	0,3	0	1,2	
	Okurka	30	18,84	0,3	0	1,2	
	Paprika	30	25,11	0,3	0	1,5	
	Olej	3	109,5	0	2,946	0	
	Citron. šťáva	5	5,25	0	0	0,45	21,14%
		2110,5	8366,8	82,3	64,8	268,1	100,00%
				16,7%	29,4%	54,5%	

Propočítání jídel na celý den naznačuje, že varianta č. 2, tedy zeleninové jídlo bez masa by mohlo být v kombinaci s ostatními konzumovanými jídly dokonce lepší variantou pro

danou věkovou skupinu. Ve skutečnosti je však nutné přihlídnout k mnoha faktorům. Jeden důležitý je např. zdroj bílkovin. Ve variantě 2 je zdroj převážně rostlinného původu, tedy se jedná o neplnohodnotné bílkoviny a pro děti v uvedené věkové kategorii méně vhodné.

Závěrem lze konstatovat, že **obě jídla splňují výživové normy.**

6. Klady a zápory nutriční péče v školní jídelně ZŠ Tábořská.

Za největší pozitiva nutriční péče v školní jídelně považuji **otevřený přístup** vedení jídelny k různým úpravám **zeleniny a luštěnin**. Atraktivní formou tak jídelna dokáže dětem nabídnout i méně oblíbené potraviny a bez problémů naplňovat spotřební koš také u položek, které bývají v školních jídelnách problematické.

Za můj pobyt na stáži ve školní jídelně jsem neshledala žádná negativa nutriční péče.